

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó :

Szerkesztő :

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Tizenötödik évfolyam.

III. füzet.

Márczius 1876.

Előfizetési díj egy évre : azok számára kik az „Országos Erdészeti-Egyesületnek“ nem tagjai 8 frt; tagok számára az évi 5 frt alapítványi kamat, vagy érdíj bekielődése mellett csak 3 frt.

*Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapestben, a várban, Disz-tér 12. sz. a. I. em.
A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.*

Francia donga-kivitelünk az 1875-dik évben és termelésünk ez anyagból az 1875—76-iki idényben.

Mult novemberhavi tudósításom óta ugy a francia donga, mint a német bodnárfa-üzletben kevés élet mutatkozott. Az árák és forgalom még mindig a minimumra szoritkoznak, különösen a bodnárfaékban, hol a fogyasztás az 50 akós = 28 hektoliter és nagyobb méretű fákbán épen nem akar megkezdődni, mely méretfajokból pedig valóban óriás készlet felett rendelkezünk, s a legszebb minőségű, többnyire három éves, tehát teljesen kiszáradt áru áll eladásra készen.

A francia dongaüzletben utóbbi időben következő nevezetesebb kötések történtek :

Egy 300.000 darabnyi részleg 36'' hosszú, $\frac{12}{41}$ '' vastag, $\frac{4}{6}$ '' széles, ezerenként 200 forintjával; egy szintén 300.000

darabnyi 36'' hosszú, $\frac{10}{13}$ ''' vastag, $\frac{4}{6}$ '' széles Angolország számára 210 forinttal; hasonlóan ugyanily méretű 500.000 darab Bordeaux számára 220 forinttal ezerenként. Ezeken kívül eladatott még mintegy 100.000 darab $\frac{36}{1}$ '' scart donga 120 forintjával, míg 140.000 darab $\frac{42}{1}$ '' hosszú, $\frac{11}{14}$ ''' vastag, $\frac{4}{6}$ '' donga 260 forinttal adatott el. E vételek részben trieszti, részben francia czégek számláira történtek.

Ezen árak, tekintettel az eladott részletek jó minőségére, s a befektetett tőkék után járó kamatokra, még középszerűnek is alig nevezhetők, ha az 1875-iki nyári árakkal hasonlítjuk össze. A készletek Franciaország különböző fogyasztási helyein semmi esetre sem lehetnek oly nagyok, hogy e tartózkodást ebből magyarázhatnók; csak, úgy látszik nekünk, hogy a francia kereskedők mindinkább beleélik magukat ama szokásukba, a tavaszi fagyok elmulta előtt mitsem venni, vagy a szükségletet a legmérsékeltebbre szállítani. Ebben leli magyarázatát ez üzleti pangás, melytől szabadulni a termelők májushó előtt semmi kilátással nem birnak és szerencsések azok, kik e határnap előtt nem kénytelenek eladni. *)

Az 1875-iki francia donga-kivitelről a következő hiteles kimutatással szolgálhatunk :

*) Nézetünk szerint egyébiránt a dolog teljesen egyre megy ki, mert a vásárlók ezen tartózkodása a termelőknél hasonló tartózkodást keltvén fel, ezek is igyekezni fognak ügyeiket aként rendezni, hogy a kétséges határidők lefolyása előtt ne kénytelenüljenek eladni. Szerk.

Hordódonga bevitel Triesztbe és kivitele onnan az 1875-ik évben.

Hóban	Bevitel Tri- esztbe drb	K i v i t e l													A terhelt hajók száma	
		F r a n c z i a o r s z á g b a								A n g l i á b a						
		Bordeaux	Cette	La Ro- chelle	Mar- seille	Nantes	Port Ven- dres	Roche- fort	Össze- sen	Glas- gov	Grimsby	Hull	Lon- don	Liver- pool		Össze- sen
Januárus .	1544195	.	860997	213992	452942	.	.	.	1527931	.	.	.	320207	.	320207	13
Februárus	1155797	1456873	703696	2160569	.	.	30000	182500	8000	220500	14
Márczius .	3138232	1818796	897104	.	897461	.	.	234540	3847901	.	.	.	123800	20000	143800	23
Április . .	3143855	1823274	262545	.	141716	.	.	494735	2722270	5 00	.	.	183800	36000	224800	20
Május . . .	3337969	2410460	282141	.	404799	.	.	.	3097400	.	.	81600	.	40000	121600	18
Junius . . .	6269765	2934214	1438065	.	180890	122097	.	.	4675268	.	.	.	252279	55000	307279	32
Julius . . .	6430188	3167712	2293661	.	507963	.	.	210379	6179703	.	.	30000	227878	15000	272878	42
Augusztus .	4744086	2193283	1521833	.	584820	.	.	.	4299936	.	.	.	107500	63500	171000	30
Szeptember	4701889	2030849	1422599	.	650725	.	.	.	4104173	.	.	70000	701886	40620	812506	31
Október . .	2972140	815657	1470965	.	.	72400	53891	.	2412913	.	.	.	439737	63300	503037	23
November .	3578241	1538032	1783991	.	634754	.	.	.	3956777	.	.	.	131000	35200	166200	31
Deczember	3549988	1722791	1750908	.	517777	.	8790	253500	4253766	.	272429	127100	80000	40000	519529	32
Összesen	44566345	21911941	14688525	213992	4973847	194479	62681	1193142	43238607	5000	272429	338700	2750587	416620	3783336	309
1874.	47801560	23782648	17119838	.	6646409	304277	.	881200	48734367	231800	734012	204600	2275347	684200	4130459	326

* 6

Hogy dongakivitelünk teljes képét nyerjük, szükséges még a fenti kimutatáshoz következőket csatolnunk :

A kimutatás szerint szállítottott Fran-			
cziaországba	Trieszten	át	43,238.607 darab,
ezenkívül még	Fiumén	„	6,236.721 „
	Stettinen	„	2,000.000 „
	Hamburgon	„	400.000 „
tehát Franciaországba összesen		51,875.328 darab,
továbbá Angliába	Trieszten	át	3,783.336 „
	„ Stettinen	„	500.000 „
végül Portugaliába szintén	Stettinen	át	400.000 „
igy 1875-ik évi összkivitelünk		56,558.664 dara-
bot tesz.			

Mint a dongakivitel ez összeállításából kitűnik, daczára a mult kitünő borévnnek, a kivitel az 1874-ikivel szemközt nem nyert nagy terjedelmet, mert míg 1875-ben . 56,558.664 drb, 1874-ben a kivitel 52,864.826 darabot tett, tehát mintegy 3,693.838 darabbal vitetett ki több, a mi nézetünk szerint oly csekélység, mely az utolsó évi túltermeléssel semmi arányban nem áll. Voltak évek, midőn kevésbé kedvező szüret mellett is a dongakivitel az 1875-ikit jóval felülmulta.

Hogy e körülmény a termelőket a szükséges elővigyázatra inti, mutatja az ezen évi tél dongatermelésének mennyisége, melyet alább részletezni fogok, és mely az 1874—75-iki termelési idénnyel szemközt nagy különbséget tüntet fel. Legszembetűnőbbben hanyatlott a termelés Magyarországon, hol például az 1874—75-iki idényben 14.5 millió darab donga termeltetett, az idei mintegy 2—3 millió darabra tehető termeléssel szemközt. E nagy hanyatlás leginkább abban leli magyarázatát, hogy az erdőárak ugy a horvát-szlavon örvidéken, mint magában Szlavóniában az előbbi évekkel szemközt nagy

visszaesést szenvedtek, míg Magyarország erdeiben még mindig tartják magukat a régi árak.

Mielőtt idei termelésünkre térnék, a fentebbi be- és kiviteli táblázathoz akarok néhány észrevételt csatolni.

Mint az összeállításból kitűnik, a dongabevitel Triesztbe 44,566.345 darabot tett, vagy ezerenként 50 vmázsát = 2500 klgramot véve súlyegységül 2,228.300 vm. = 111,415.000 kilogramot, míg Fiumeba a magyar tengerparti városba csak 6,236.721 darabot, azaz 311.800 vmázsát = 15,590.000 klgram, tehát összes dongaszállításunknak mintegy 84.72⁰/₀-ja Francia- és Angolországba Trieszten át veszi útját. E dongák legnagyobb része Sziszeken őszpontosul, úgy hogy az összkivitel 60—70⁰/₀-át mint Sziszeken átvonulót tekinthetjük.

Sziszekről kizárólag a déli vasut vonalán megy ez óriás mennyiségű faszállitmány Triesztig 50 kilogramonként 35 krajczárral, sőt maguk a fumei dongakereskedők is kénytelenek áruikat Triesztnak irányítani, miután a déli vasut sziszek-zágráb-károlyvárosi vonala semmi kedvezményben nem részesülvén, zárva van előttük saját kikötőjük. Így történik aztán, hogy a magyar állami tulajdont képező károlyváros-fiumei vonal, más cikkeket nem említve, a dongaszállításban passiv szerepet játszik és passiv mérleggel működik.

Nem régiben közölték a napilapok, hogy a kormánykörökben a zimony-sziszeki vonal kiépítése tárgyában értekezletek folynak. Bármennyire fontosnak tartjuk is e vonalat, a nyugat- és kelet összekapcsolásában sokkal égetőbb szükségnek tetszik nekünk hazai kereskedelmünkre nézve a sziszek-károlyvárosi rövid vonal kiépítése, mely által az összeköttetés Sziszek-Fiume között Károlyvároson át helyreállíthatnák, és Fiumébe egy 7 mértfölddel rövidebb vonalat nyernénk, mint Zágráb-Károlyvároson át, és 14.7 mértfölddel rövidebbet, mint a sziszek-trieszti vonal. A szállítási díjkülönbözet a tengerhez

közelség eredménye befolyásolná a tengeri szállítási díjakat, melyek élénkebb kivitelnél elérhetlen magasságban emelkednek, de magára az árucizkire is kedvező befolyást gyakorolna.

Ezenkívül figyelembe kell még venni, hogy a szlapon határörvidék ismert gazdagságu tölgyerdőségei csak most, s a különben rég tervbe vett sziszeki összeköttetés után kerülnek kiaknázáshoz, és hogy a faanyagoknak mintegy 80⁰/₀-ából hasított áru — francia donga és német bodnárfa — készítetik. S e cikkek mást mint a természetes utat nem vehetik, s így Sziszekre szállítatnak, hogy innen a legrövidebb uton tengerhez jussanak. Ha tehát az aránylag oly rövid 7 mértföld hosszúságu sziszek-károlyvárosi vonal kiépülne, nem volna-e természetes, hogy az óriás mennyiségü dongaszállítás a legrövidebb és legolcsóbb utat választva a tengerhez, Fiumének venné utját? E magyar kikötőváros, s a most teljesen kirekesztett állanvasut Károlyváros-Fiume vonala elkerülhetlenül részt venne ugy a hasított, mint puhafa-küldemények szállításában, mely most tőlük természetellenesen eltereltetik.

Ha az alantabb következő kimutatásban foglalt termelési helyeket jobban vizsgáljuk, ugy fogjuk találni, hogy eddig nagyban és egészben Sziszek volt legközelebbi vaspályaállomás, hova a tengerentuli kivitelre szánt annyi millió donga szállítatik, és hihetőleg ezután is így lesz, még ha az ugynevezett örvidéki vasut is kiépítettik, melynek termelésénél Fiumera mint kimeneti pontra kétségtelenül figyelemmel lesznek.

Utolsó tudósításom óta semmi említésre méltó nagyobb erdővétel vagy eladás nem történt. Talán egyedül gróf Karácsonyi Guido Aradmegyében fekvő nádasdi uradalmából eladott, állítólag 40.000 szál, 12 és több hüvelyk átmérőjü tölgytörzs jegyezheto fel, melyet egy padozat, ajtó és ablakkeret készítésével foglalkozó bécsi társulat vett meg 100.000 forint átalány-ár mellett.

Miután ennyiben kivitelünknek képét nyújtottam volna, áttérek az 1875—76-iki idény francia dongatermelésére, melynek megvilágítására szolgáljon a következő kimutatás :

I. Magyarország.

A cég neve	Székhelye	A feldolgoztatandó erdő		Készített ^{36/1} " darabot
		birtok jellege	neve	
Gaspari és Vranizany	Fiume	magántulajd.	Deés	500.000
Aranyi M.	Budapest	községi	Munkács	350.000
Wallfisch csödtömeg	Arad	"	Homoród, Köhalom	400.000
Pokupčić Gyula	Budapest	községi és magántulajd.	Józsefháza Halmi és Nagy-Szöllős	800.000
Andressen S. H.	Óporto (Portugal)	magántulajd.	Szatmár	300.000
Neuwirth L. és társ	Bécs	"	Bátyu és T.-Ujlak	300.000
			Összesen	2,650.000

II. Horvátország és Szlavonia.

Morpurgo Parente	Triest	örvidéki erdő	Gradisca	2,000.000
Escher H.	"	"	Topolovác	1,500.000
Kottur és Wesselinović	Sziszek	"	Brood	1,000.000
Wehrhan Vilmos és társ	Neuss	"	Pétervárad	5,000.000
Neuwirth L. és társ	Bécs	"	Brood	450.000
Trontel és Turković	Károlyváros	községi	Cadjavica	600.000
Dimović testvérek	Brood	örvidék	Gradisca	600.000
Mačković és Mautner	Zágráb	"	"	600.000
Schrenger testvérek	Daruvár	mag. tulajd.	Daruvár	300.000
Mayer és Mačković	Brood	örvidék	Brood	600.000
Gaspari H.	Sziszek	"	"	300.000
Ganniršek	Brood	"	Pétervárad	600.000
Morović és Gasparac	"	"	Brood	1,500.000
Burgstaller P.	Fiume	"	Pétervárad, Bróod	800.000
Jäger Lőrincz	Eszék	mag. tulajd.	Valpó	2,500.000
Ofenheimer és D'Amicis	Trieszt	"	Našic	2,000.000
Revoltella és Ferluga	"	örvidék	Gradiska	1,500.000
Scarpa Jenő	Fiume	"	"	300.000
Schwartz Adolf	Zágráb	"	Brood	300.000
Sirolla N.	Kutina	"	"	400.000
Különböző kisebb cégek az örvidéken	"	.	1,600.000
Covacich Ede	Eszék	püsp. és mag. tul.	Diaľovár, Krestince	1,500.000
Hiller J. fia	Bécs	örvidéki	Brood	400.000
Petrović N.	Bosujake	"	"	300.000
Több kisebb cég a zágrábyi vonalon	500.000
			Összesen	27,150.000

Mint e táblázatból látjuk, a jelen termelési évben Magyar-, Horvátország és Szlavonia 29.8 millió darab $36/1''$ méretű dongát állít ki, melyhez még a Morpurgo Parente által Galiciában készítendő 1 millió darabot kell vennünk, hogy a magyar-osztrák birodalom termelésének ez idei képe előttünk álljon. Bosznia és Szerbiában az 1875—76-iki termelési idényben, hihetőleg a politikai viszonyok következtében az erdei munkálatok teljesen szünetelnek.

Az idei termelést a mult évvel hasonlítva össze, e cikkben igen nagy visszaesést tapasztalunk, mit csak annak tulajdoníthatunk, hogy a két évi túltermelés gyümölcsként Trieszt, Sziszek és Barcs árufekvő helyeken még igen nagy készlet elárúsíthatlan régibb termény fekszik.

Az árak ma is 210 frttal jegyeztetnek $36 12/14''$ méretű tömegáru ezer darabjáért, azonban igen lanya kereslettel.

Pokupcsics Gyula.

Adatok a középerdőüzem kérdéséhez hazánkban. *)

Irta: Scherffel Róbert erdőmester.

A középerdőüzem mint üzem mód tudvalevőleg sokkal közelebb áll a sarj-, mint a szálerdőüzemhez, s miután mindkét előbbi üzemforma alatt tulajdonkép a lombfanelemek

*) Miként t. olvasóink az Országos Erdészeti-Egyesület 1875. évi közgyűlésének tárgyalásairól lapunk mult évi IX-ik füzetében adott ismertetésből tudják, Scherffel tagtárs urnak a középerdő-üzemről szóló adatai, melyeket jelen értekezése tartalmaz, a közgyűlésen lettek volna előadandók; ez azonban az idő rövidsége miatt akkor nem lévén lehetséges, a közgyűlés Scherffel ur kívánatához képest az értekezésnek az „Erdészeti Lapok“-bap való kiadását fogadta el, melyet ime ezennel teljesítünk és a t. tagtárs ur részéről elmondottakat gondolköz szaktársaink figyelmébe ajánljuk, kérvén egyszermind, hogy a közép-erdőüzemre vonatkozó, és az ezen cikkben elmondottal egyező, vagy ellenkező tapasztalati adataikat és nézeteiket szintén közölni sziveskedjenek.

Szerk.